

EKONOMİ POLİTİK

Yunanistan'da “Kurtarılan” Kim?

Erinç Yeldan, 5 Mayıs 2010

Yunanistan hükümeti pazar akşamı IMF ve AB ile birlikte finanse edilen muazzam bir kurtarma operasyonuna imza attığını açıkladı: 110 milyar avro (147 milyar dolar) tutarında olan “istikrar paketi”nin ana unsurlarını maaş ve ücretlerde olağanüstü kesintiler; dolaylı tüketim vergilerinin 2 puan yükseltilmesi; ve yeni özelleştirmeler ve işgücü piyasalarının esnekleştirilmesini amaçlayan yoğun bir “yapısal” dönüşüm programı oluşturuyor. 147 milyar dolara ulaşan büyüklüğü ile üç seneye yayılan “kurtarma” paketinin, IMF'nin bu güne değin bir ülkeye yönelttiği en büyük mali operasyon olduğu kaydediliyor.

“Kurtarma” operasyonunun makro ekonomik varsayımlarına göre, Yunanistan milli gelirin büyüme hızının 1012'ye değin “sıfır” düzeyinde kalacağı öngörülmekte. Program hedeflerine göre milli gelirin yüzde 13'üne ulaşmış bulunan kamu açıklarının, 2014'te yüzde 3'e geriletilmesi planlanmakta. Kamu harcamalarının yüzde 75'ini oluşturan kamu ücret ve maaşlarının sert bir şekilde geriletilmesi bu hedefin gerçekleştirilmesinde ana unsur olacak. Kamu çalışanları Yunanistan'da onüçüncü ve ondördüncü (aylık) maaş olarak bilinen prim ve ikramiyelerinin kaldırılması ve yılbaşından bu yana zaten yüzde 8 oranında kesintiye uğramış bulunan ek ücretlerinin, bir kez daha yüzde 30 düzeyinde geriletilmesiyle karşı karşıyalar. Bu durumu protesto etmek amacıyla *Yunanistan Kamu Çalışanları Sendikası* Yunanistan emekçilerini salı gününden başlayarak 48 saat boyunca sürecek olan genel greve destek vermeye çağırıyor.

Aşağıdaki tabloda Yunanistan ile birlikte benzer nitelikler sergileyen iki ülkenin (Portekiz ve İngiltere) belli başlı makroekonomik göstergeleri sıralanmakta. Verilerden, krizin hemen öncesinden başlayarak, kamu açıklarının milli gelire oranında her üç ülkede de bozulma yaşandığı, cari işlemler açığında ise Portekiz'in başı çektiği gözleniyor. Milli gelire oran olarak kamu açıklarının Yunanistan'da 2007'de yüzde 2.7'den, 2009'da yüzde 12.7'ye; İngiltere'de ise yüzde 3.7'den, yüzde 12.1'e çıkmış olduğu görülüyor. Bütçe açıklarının boyutu Yunanistan ile benzer düzeyde olmasına karşın, arada çok önemli bir fark var: Yunanistan'da açıkların ana kaynağı çalışanlara yapılan ödemeler; İngiltere'de ise finansal sisteme açılan krediler. Finans sisteminin *titanları* İngiltere ve ABD, kendi ekonomilerinde finansal sistemin sağlığı söz konusu olunca yapılan kamu harcamalarını “gerekli”; Yunanistan ve Portekiz'de ise “gereksiz ve akılcı olmayan israf” olarak yorumluyor.

	2007	2008	2009
Milli Gelir Artış Hızı			
İngiltere	2.6	0.6	-4.6
Yunanistan	4.5	2.0	-1.1
Portekiz	1.9	0.0	-2.9
Bütçe Dengesi / GSYH (%)			
İngiltere	-2.7	-5.0	-12.1
Yunanistan	-3.7	-7.7	-12.7
Portekiz	-2.6	-2.7	-8.0
Cari işlemler Dengesi / GSYH (%)			
İngiltere	-2.7	-1.6	-2.4
Yunanistan	-14.7	-13.8	-8.8
Portekiz	-9.8	-12.1	-10.2

Kaynak: *The Bullet*, Socialist Project, E-bülten No 345, Nisan 27.
www.socialistproject.ca/bullet

IMF ve AB'nin Yunanistan'a açmış olduğu kredilerin ana amacının ise milli gelire oran olarak yüzde 115'e fırlayan kamu borçlarının "döndürülmesi", yani borçların zamanında geri ödenmesi olduğu biliniyor. Yunanistan'ın yoğun olarak borçlu olduğu AB-kökenli ticari bankaların 147 milyar dolarlık paket sayesinde alacaklarını zamanında tahsil edebileceği ve bundan da en çok Alman bankalarının yararlanacağı anlaşılıyor.

Dolayısıyla, Yunanistan'da sorunun özü aslında çok açık bir soruya dayanıyor: "*kurtarma*" operasyonu aslında kimleri kurtarmayı amaçlıyor?